

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaságtudományi Kar
Műszaki Pedagógia Tanszék
Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ**

Mentori tájékoztató

**AZ EGYÉNI ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT TELJESÍTÉSE
A BME MÉRNÖKTANÁR ÉS KÖZGAZDÁSZTANÁR KÉPZÉSÉBEN**

Az iskolai mentorokkal szembeni elvárások

Mentori feladatok

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat dokumentálása

Budapest, 2011. október

A **Mentori tájékoztató** tartalmazza mindazokat az információkat, amelyeket célszerű megismerni a BME-en folyó szakmai pedagógusképzésben részt vevő tanárjelölteket egyéni összefüggő gyakorlatra fogadó partneriskolák szakképzett iskolai mentor tanárainak és az országos partneriskolai hálózat kiépüléséig gyakorlólóhelyként szerepet vállaló szakképző és felnőttképző intézményeknek (továbbiakban: gyakorlólóhely) vezetése által kijelölt gyakorlólóhelyi konzulens tanároknak.

Ez a tájékoztató anyag bemutatja

- az iskolai mentorral szembeni követelményeket,
- az iskolai mentor/gyakorlólóhelyi konzulens feladatait
- az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat biztosításával kapcsolatos főbb tudnivalókat.

A Mentori tájékoztatóhoz szorosan kapcsolódó, további információkat és elvárásokat tartalmazó tájékoztató anyag a hallgatóknak szóló tájékoztató.

Hallgatói tájékoztató

Készült: a hallgatók és tájékoztatásul a mentorok számára – ez tartalmazza a BME mérnöktanár és közgazdászstanár MA szakos hallgatók egyéni összefüggő szakmai gyakorlati követelményeit

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvény 145.§.(6) bekezdése szerint a tanári oklevél megszerzésének előfeltétele az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése is. A felsőoktatásban a bolognai képzés keretében létrehozott, a szakmai tanárképzésben korábban meghonosodott ún. osztott képzés mesterképzési szakjainak meghatározó részét alkotja az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat kulcsszereplője: az iskolai mentor¹

Az **iskolai mentor**: szakirányú szakképzettséggel rendelkező tanár, aki a tanárjelölt szakmai gyakorlatával összefüggő minden iskolai tevékenység gondozója, koordinátora és a tanári szakképzettség függvényében a tanárjelölt szakvezető tanára is.

A szakmai pedagógusképzés **országos partneriskolai hálózatának kialakításáig** a partneriskolai feladatokat olyan szakképző intézmények is elláthatják, amelyek tantestületében nincs szakképzett iskolai mentor, de az intézmény személyi és tárgyi feltételei adottak ahhoz, hogy **gyakorlóléhelyként** vállalják a tanárjelölt egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának megvalósítását.

A mentori feladatokat **az iskolai mentorok megfelelő létszámban való kiképzéséig**, illetve ennek eredményeként a partneriskolai hálózat kialakításáig a tanárjelölteket egyéni összefüggő szakmai gyakorlatra fogadó szakképző intézmények igazgatója által **gyakorlóléhelyi konzulensként** megbízott mérnök-, vagy közgazdász tanárok is elláthatják. A gyakorlóléhelyi konzulensek által ellátandó feladatok köre megegyezik az iskolai mentor által ellátandó feladatokkal.

Ha a mentortanár/gyakorlóléhelyi konzulens tanári szakképzettsége nem teszi lehetővé, hogy a tanárjelölt mérnök/közgazdásztanári szakirányú képesítésével adekvát szaktárgyi tanítás vezetőjeként is ellássa feladatát, akkor a szakmai gyakorlat támogatásában mérnök-, vagy közgazdász tanár részvételét is biztosítani kell. A szakképző intézmény mérnök-, vagy közgazdász tanára a tanárjelölt szakképzettségéhez illeszkedő szaktárgyak/tanegység/modul tanításában nyújt segítséget.

Az iskolai mentornak/gyakorlóléhelyi konzulensnek lehetősége van az egyetem által kijelölt, az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős tanárképző intézeti oktatóval és a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatójával egyeztetni.

¹ Részletesebben lásd: „Javaslatok a tanárképzés utolsó, gyakorlati félévével kapcsolatos szakmai és gyakorlati kérdésekről OKM Köznevelési és Felsőoktatási Főosztály, valamint az OFI által koordinált munkaanyag” Budapest, 2009.április 21. és az „Ajánlás a tanári mesterszak összefüggő szakmai gyakorlati félévének tartalmára” Budapest, 2009. szeptember 30. Jelen tájékoztató anyag és dokumentumai az előzőekben hivatkozott forrásokra és a TÁMOP-4.1.2/B projekt regionális fejlesztések során megismert jó gyakorlatokra, valamint a saját projekt fejlesztési eredményekre építve, a BME-n folyó mérnök-tanár és közgazdász tanárképzésre adaptálva kerültek kidolgozásra.

Az iskolai mentorral szembeni követelmények

Az iskolai mentor: olyan „Iskolai mentor” szakirányú szakképzettséggel rendelkező tanár, aki legalább 5 éve a tanári pályán dolgozik, saját szakterületén kiváló és elkötelezett a szakmai tanárképzés iránt, vállalja a tanárjelöltek egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának koordinálását, a szakvezető tanári feladatok ellátását, valamint a gyakornoki program keretében pályakezdő pedagógusok munkahelyi beilleszkedésének támogatását.

Az iskolai mentorral szembeni végzettségi, szakképzettségi elvárások:

a) végzettség és szakképzettség, munkatapasztalat

- műszaki-, vagy közgazdasági szakterületen felsőfokú végzettség, szakmai tanári képesítés (2015. januárjától pedagógus-szakvizsga)
- szakképző intézményben eltöltött legalább 5 éves szakmai gyakorlat

b) szakmai tudás

- szakképzettséghez kapcsolódó szaktudományi és módszertani felkészültség
- szakképzettséghez kapcsolódó OKJ-s szakmacsoportos szakképzés, és a szakképesítések tantárgyi/modulrendszerű szakmai képzési tartalmainak, és taneszközeinek széleskörű ismerete
- speciális szaktárgyi tanulás-módszertani eljárások ismerete
- szakképző intézmény működésének ismerete, az intézményi kapcsolatok ismerete
- intézményi dokumentumok ismerete (pedagógiai program, tehetséggondozás, felzárkóztató program, stb.)
- tanárrá válás és a szakmai fejlődés folyamatának ismerete
- tájékozottság a szakmai tanárképzés aktuális tartalmáról, a szakterületen alkalmazott módszereiről
- pedagógiai folyamat tervezéséhez szükséges ismeretek megléte
- önképzéshez szükséges ismeretek megléte
- mentori tanácsadással kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek megléte
- pszichológiai, szociológiai tájékozottság a tanárjelöltekkel való bánásmód vonatkozásában

c) szakmai attitűd

- elkötelezett a tanárjelöltek támogatása mellett
- nyitott, érzékeny mások pedagógiai tevékenységének értelmezésében
- elfogadja, hogy saját szakmai önfejlesztése és a folyamatos visszaigazolás az alapja annak, hogy mások tevékenységét támogassa
- a támogatás során tekintettel tud lenni a mentorált egyéni sajátosságaira

d) szakmai képesség

- a legújabb szakterületi ismeretek iskolai nevelésben való beépítésére, alkalmazására, a jó gyakorlatok bemutatására
- saját pedagógiai nézeteit, tevékenységét elemzésére, megtervezésére, fejlesztésére illetve szükség esetén megújítására és a reflektálás eredményeként az átalakítására
- tanári kommunikációs stratégiák alkalmazására
- a tanárjelöltek tevékenységének koordinálására, önreflexiós képességük fejlesztésére
- a jelöltek támogatására abban, hogy pedagógiai nézeteit megfogalmazza, tanári tevékenységét megtervezze, elemezze, értékelje és fejlessze, szükség esetén tudja átalakítani
- nevelési döntéseinek értelmezésére, transzparenssé tételére
- a tanárjelöltek munkájának irányítására, nyomon követésére, fejlesztő értékelésére
- a jelölttel való segítő kapcsolat kialakítására, a folyamatos és személyes támogatásra

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat főbb feladatait, határidő és felelősök nevesítésével az 1. sz. melléklet, a gyakorlat dokumentumait az 2. sz. melléklet tartalmazza. A mellékletben leírtak a partneriskolai gyakorlat előkészítésének és az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat megvalósításának dokumentálására szolgálnak. Tájékoztatásul csatoljuk a záróvizsgán bemutatandó portfólió készítéssel kapcsolatos információkat a 3. sz. mellékletben, az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat során teljesítendő tevékenységeket a 4. sz. mellékletben, a hallgatói gyakorlati feladatok és a mentori tevékenységek keretrendszerét leíró tájékoztatót az 5. sz. mellékletben.

Az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens feladatai

- 1.) a tanárjelölt egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának megtervezése, szakmai gyakorlati fejlesztési program kidolgozása (1. sz. melléklet 1. sz. dokumentum felhasználásával) a tanárjelölttel egyeztetve, az előtanulmányi portfólió és az egyéni fejlesztési terv ismeretében²

- szaktárgy tanításával kapcsolatos és a szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek, folyamatkövető visszacsatolások, dokumentációk megtervezése
- szaktárgyi tanórai és szaktárgyi tanórákon kívüli kötelező tevékenységek megvalósításának biztosítása
- szaktárgyi tanórai és szaktárgyi tanórákon kívüli kötelező tevékenységek megbeszélése és dokumentálása
- szaktárgyi tanórákon kívüli választható tevékenységek programjának megbeszélése, dokumentálása
- szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerését szolgáló programok egyeztetése az intézményi elfoglaltságokkal, információk megadása, kapcsolatfelvétel segítése
- portfólió összeállításának segítése

- 2.) a tanárjelölt tevékenységeinek koordinálása

- hospitálások, szaktárgyi tanítások előkészítése, tanórákra, záró tanításra való felkészülés segítése, önreflexió, mentori megbeszélés, anyaggyűjtés, források, projektmunka, feladatlapok összeállítása
- tanórán kívüli kötelező és választható tevékenységek előkészítése
- portfólió összeállításának segítése

- 3.) a tanárjelölt egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának nyomon követése

- tanórai, tanórán kívüli megfigyelések
- szaktárgyi tanítás értékelése
- visszajelzések

- 4.) a tanárjelölt által elvégzett tevékenységek értékelése

- szaktárgyi/nem szaktárgyi órákon való hospitálás igazolása (1. sz. melléklet 2. sz. dokumentum felhasználásával)
- szaktárgyi tanítás igazolása (1. sz. melléklet 3. sz. dokumentum felhasználásával)
- az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésének igazolása és értékelése (1. sz. melléklet 4. sz. dokumentum felhasználásával)

² Részletesebb információk a BME mérnökstanár és közgazdászstanár MA szakos hallgatók egyéni összefüggő szakmai gyakorlati követelményei c. anyagban találhatók.

5.) az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatról készített hallgatói portfólió értékelése

- a tanárjelölt által a tanári záróvizsgán bemutatandó portfólió előkészítésében és összeállításában való segítségnyújtás
- portfólió értékelése (1. sz. melléklet 5. dokumentum felhasználásával)

A tanárjelöltek egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának **partneriskolában/gyakorlólhelyen letöltendő időtartama és a minimálisan megtartandó szaktárgyi órák száma egyénenként különböző lehet** attól függően, hogy a tanárjelölt már rendelkezik-e tanári szakképzettséggel vagy nem, illetve attól függően, hogy a tanulmányok ideje alatt tanárként foglalkoztatott vagy sem.

Az egyéni összefüggő szakmai **gyakorlat teljesítése alól felmentés nem adható**, de előzetes tudásbeszámítás meghatározott feltételek megléte mellett a tanárjelöltek által írásban kérelmezhető.³ Az előzetes tudás elismeréséről – ami a 4. sz. mellékletben közzé tett II. és/vagy III. tevékenységek kapcsán kérelmezhető –, és a tanárjelölt által minimálisan megtartandó szaktárgyi órák számáról a mentortanár a képző intézménytől kap tájékoztatást.

A teljesített szakmai gyakorlatot az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens értékeli a mentorálás idején szerzett tapasztalatok, valamint a záró-tanítás alapján. A záró-tanításon a lehetőségek szerint részt vesz az egyetem részéről az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktató, a partneriskola/gyakorlólhely részéről az iskola vezetése és a szakterületi munkaközösség vezetője is.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat igazolása és értékelése a 4. sz. mellékletben közzé tett tevékenységek teljesítésekhez kapcsolódik:

- I.) szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek, azok dokumentálása, elemzése – értékelése érdemjeggyel
- II.) szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek, azok dokumentálása, elemzése – értékelése háromfokozatú minősítéssel
- III.) szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése, azok dokumentálása, elemzése – teljesítésigazolás aláírással

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat biztosítása

A gyakorlati idő szervezése, a tanárjelölti feladatok beosztása a partneriskolai sajátosságoktól, az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens órarendjétől és az adott OKJ-s szakképesítés órarendjétől és a tanárjelölt foglalkozási kötelezettségétől függően egyénileg különböző.

A záró-tanítás időpontját 2 héttel előbb az iskolai mentor jelzi az összefüggő szakmai gyakorlatért felelős oktatónak.

³ Részletesebben erről lásd a BME mérnöktanár és közgazdászstanár MA szakos hallgatók egyéni összefüggő szakmai gyakorlati követelményei c. anyagot.

Az egyéni összefüggő szakmai **gyakorlat teljesítésének határideje** az adott félév szorgalmi időszakának 12. hete.

A gyakorlat egy részterületén a teljesítés hiánya a teljes gyakorlat nem teljesítését vonja maga után.

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése alól felmentés nem adható, de előzetes tudásbeszámítás a tanárjelöltek által kérelmezhető.⁴ Az előzetes tudásbeszámítás a munkahelyi vezető által adott igazolás alapján és a tanári kompetenciák meglétének dokumentálásával írásban kérelmezhető (portfólió követelmények teljesítésével).⁵

Az előzetes tudásbeszámítási kérelemről a Szakmai Pedagógusképző és Szolgáltató Központ igazgatója dönt és döntéséről a mentortanárt tájékoztatja.

⁴ További információk a hallgatóknak szóló tájékoztató anyagban találhatók.

⁵ A Szakképző intézményi igazolására vagy a Felsőoktatási tanítási gyakorlat igazolására szolgáló dokumentumok a hallgatóknak szóló tájékoztató anyagban megtalálhatók.

1. sz. melléklet

Az egyéni összefüggő gyakorlat előkészítésével, megvalósításával kapcsolatos főbb feladatok, határidők, felelőségek

	Feladat	Felelős	Határidő
1.	Gyakorlati fejlesztési program elkészítése	Iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens és hallgató	A gyakorlatot megelőző félév vizsgaidőszak vége
2.	Egyéni összefüggő szakmai gyakorlat követelményeinek teljesítése	Iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens és hallgató	A gyakorlati félév szorgalmi időszakban, legkésőbb 12. hét végéig.
3.	Záróvizsgán bemutatandó portfólió készítése	Iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens és hallgató	A gyakorlatot követő 2 héten belül, legkésőbb április 31-ig.
4.	Egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítéseinek igazolása, értékelése	Iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens	A gyakorlatot követő 1 héten belül, legkésőbb 14. hét.
5.	Portfólió értékelés	Iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens	

2. sz. melléklet

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat dokumentumai

	Dokumentum	Felelős	Határidő
Partneriskolai előkészítés és megvalósítás			
1.)	Gyakorlati fejlesztési program	A tanárjelölt és az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens.	A gyakorlati félévet megelőző félév vizsgaidőszak időszak vége.
2.)	Szaktárgyi/nem szaktárgyi órákon való hospitálás igazolása		A gyakorlati időszak vége.
3.)	Szaktárgyi tanítás igazolása		
4.)	Egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésének igazolása és értékelése	Az iskolai mentor/gyakorlólhelyi konzulens – igazgatói ellenjegyzéssel.	A gyakorlat befejezését követő 1 héten belül.
5.)	Záróvizsgán bemutatandó portfólió értékelése		A gyakorlat befejezését követő 3 héten belül – legkésőbb a szorgalmi időszak vége.

1. sz. dokumentum

Partneriskola/Gyakorlóhely	BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék Mérnök-tanár/közgazdász-tanár MA hallgató
Szakképző intézmény Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens	Hallgató Neptun-kód:

Képző intézmény: BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Szakmai tanárszak és tanári szakirány megnevezése⁷:

Mérnök-tanár - szakirány

biomérnök	építőmérnök	építészmérnök	gépészmérnök
könnyűipari mérnök	környezetmérnök	közlekedésmérnök	mechatronikai mérnök
mérnök-informatikus	műszaki menedzser	vegyészmérnök	villamosmérnök

Közgazdász-tanár – szakirány

elméleti gazdaságtan	kereskedelem-marketing	penzügy- számvitel	vállalkozási ismeretek
----------------------	------------------------	--------------------	------------------------

Gyakorlati fejlesztési program

Ajánlás (Letölthető)

A fent nevezett mérnök-tanár/közgazdász-tanár MA hallgató a kötelező egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának ideje alatt iskolánkban az alábbi ütemezésben teljesítheti gyakorlati kötelezettségét:

Szaktárgyi és nem szaktárgyi hospitálások

Sorsz	Évfolyam és osztály	Szaktárgy megnevezése	Szaktárgyon kívüli tantárgy/foglalkozás

Szaktárgyi órák megtartása

Sorsz	Évfolyam és osztály	Szaktárgy megnevezése	Szaktárgy tananyaga

Szaktárgyi tanórán kívüli tevékenységek

Sorsz	Évfolyam és osztály	Tanórán kívüli tevékenység megnevezése	Tanórán kívüli tevékenység tartalma

A szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése

Sorsz	Tevékenység helyszíne	Tevékenység megnevezése	Tevékenység tartalma

Dátum:

.....

.....

hallgató aláírása

mentor/gyakorlóhelyi konzulens aláírása

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

⁶ A tanárjelölt adja meg.

⁷ Kiemelés vastag betűvel – tanárszak és szakirány az iskolaigazgatónak megküldött felkérésben szerepel.

2. sz. dokumentum

Partneriskola/Gyakorlóhely	BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék Mérnökstanár/Közgazdászstanár MA hallgató
Szakképző intézmény Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens	Hallgató Neptun-kód ⁸ :

MÉRNÖKTANÁR/KÖZGAZDÁSZTANÁR MA HALLGATÓ

SAKTÁRGYI ÉS NEM SAKTÁRGYI HOSPITÁLÁSAINAK IGAZOLÁSA

Igazoljuk, hogy fent nevezett mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató a kötelező egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának ideje alatt iskolánkban az alábbi időpontok szerinti ütemezésben teljesítette hospitálási kötelezettségét:

Hospitálás sorszáma	Évfolyam és osztály	Szaktárgy megnevezése	Szaktárgyon kívüli tantárgy/foglalkozás	Tanóra/foglalkozás anyaga/témája	Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens aláírása
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Dátum:

.....

hallgató aláírása

.....

mentor/gyakorlóhelyi konzulens aláírása

P.H.

igazgató aláírása

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

⁸ A tanárjelölt adja meg.

3. sz. dokumentum

Szakképző intézmény

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/Közgazdásztanár MA hallgató

Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens

Neptun-kód?:

MÉRNÖKTANÁR/KÖZGAZDÁSZTANÁR MA HALLGATÓ

SZAKTÁRGYI TANÍTÁSAINAK IGAZOLÁSA

Igazoljuk, hogy fent nevezett mérnökstanár/közgazdásztanár MA hallgató a kötelező egyéni összefüggő szakmai gyakorlatának ideje alatt iskolánkban az alábbi időpontok szerinti ütemezésben teljesítette szaktárgyi tanítási kötelezettségét:

Óratartás sorszáma	Évfolyam és osztály	Szaktárgy megnevezése	Szaktárgyi óra tananyaga	Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens aláírása
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Dátum:

.....
hallgató aláírása

.....
iskolai mentor/
gyakorlóhelyi konzulens

.....
P.H.

.....
igazgató
aláírása

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

⁹ A tanárjelölt adja meg.

4. sz. dokumentum

Szakképző intézmény

.....

Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens

.....

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/Közgazdászstanár MA hallgató

.....

Neptun-kód:

Egyéni összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésének igazolása és értékelése

A gyakorlat teljesítés ideje:

Összesített teljesítmény

A tanárjelölt szakmai gyakorlati elvárásokat teljesítette/részben teljesítette

Dátum:

.....

Iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens

P.H.

.....

Igazgató

A záróvizsgán bemutatandó portfólióba teendő dokumentum.

Tevékenységek	Helyszín	Óraszám Tanítási gyakorlat hiányában		Óraszám Tanítási gyakorlattal		Értékelés	Aláírás/pecsét
I. Szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek							
mérnök-tanári vagy közgazdász-tanári szakképzettségnek megfelelő szaktárgyi tanítás	Partneriskola vagy gyakorlóléhely	20 (C)	15 (D)	10 (A)	15 (B)	Jeles (5) Jó (4) Közepes (3) Elégséges (2) Elégtelen (1) Iskolai mentor / gyakorlóléhelyi konzulens
hospitálás az iskolai mentor óráin és más szakórákon		Mentor javaslata alapján		Mentor javaslata alapján			
felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés, önértékelés, a tanárjelölt egyéni fejlesztési szükségeinek megfelelő iskolai mentori megbeszélés	Önálló otthoni tevékenység	Egyéni igény szerint		Egyéni igény szerint			
tanítási órán kívüli, de a szaktárgy/tanegység/modul tanításához szorosan kapcsolódó iskolai feladatok ellátása (pl. korrepetálás, szakkör, projektmunka segítése, tehetséggondozás, sajátos nevelési igényű tanulókkal, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése)	Partneriskola vagy gyakorlóléhely	Legalább egy területen		Legalább egy területen			
szaktárgyi oktatómunkát segítő pedagógiai tevékenységek és szolgáltatások rendszerének megismerése (pl. ellenőrző feladatok összeállítása, szemléltető anyagok készítése, gyűjtése, internetes források feltárása, stb.)	Önálló otthoni tevékenység	Legalább egy területen		Legalább egy területen			

Tevékenységek	Helyszín	Óraszám Tanítási gyakorlat hiányában	Óraszám Tanítási gyakorlattal	Értékelés	Aláírás/pecsét
II. Szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek					
szakképző intézményi dokumentumok megismerése	Partneriskola vagy gyakorlólhely vagy saját munkahelyi tevékenység	Mentor javaslata alapján	Mentor javaslata alapján	Nem felelt meg Megfelelt Jól megfelelt Iskolai mentor / gyakorlólhelyi konzulens
hospitálás nem szaktárgyi órán					
osztályfőnöki jellegű tevékenységek ellátása					
szakmai munkaközösségi tevékenységek megismerése					
iskolai rendezvényen való részvétel, illetve közreműködés a szervezésben					
egy-egy tanuló életútjának, családi háttérének, iskolai pályájának mélyebb megismerése					
mérés-értékelés, minőségbiztosítás gyakorlati tapasztalatainak megismerése (pl. modulvizsga, OKJ vizsga)					
ifjúságvédelem, drogprevenció, mentálhigiéné, iskolai agresszió, konfliktuskezelés helyi gyakorlatának megismerése, sajátos nevelési igényű tanulókkal, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése					

Tevékenységek	Helyszín	Óraszám Tanítási gyakorlat hiányában	Óraszám Tanítási gyakorlattal	Értékelés	Aláírás/pecsét
III. A szakképző intézmény, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése					
<p>az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás dokumentumainak megismerése</p> <p>az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) szervezeti felépítése, működési rendje (SZMSZ, házirend, stb.)</p> <p>az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) pedagógiai programjának, a fejlesztési irányok, pályázatok, a szakmai munka tervezésének az adott tanévre vonatkozó elemei (szakmai munkaközösségi munkaterv, szakmai tanárok továbbképzési terve, stb.)</p> <p>az intézmény minőségirányítási rendszere, mérés és értékelés a gyakorlatban</p> <p>az iskola, a család és a helyi közösségek kapcsolata, az együttműködés formái (iskolaszék, szülői munkaközösség, gazdálkodó szervezetek, az iskola és a munka világa)</p> <p>támogató, segítő rendszerek megismerése (pl. nevelési tanácsadó, pedagógiai-szakmai szakszolgálatok, gyermek és ifjúságvédelmi családsegítő szolgálatok, a helyi és regionális szakmai szervezetek iskolával kapcsolatos munkájának, iskolával való együttműködési formáinak megismerése, kollégium)</p>	Partneriskola vagy gyakorlólóhely vagy saját munkahelyi tevékenység	Mentor javaslata alapján	Mentor javaslata alapján	Aláírás megtagadva Aláírással elismerve Iskolai mentor / gyakorlólóhelyi konzulens

5. sz. dokumentum

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék

Mérnökstanár/közgazdászstanár MA hallgató

A hallgató neve:

A hallgató tanári szakja/szakiránya:.....

Neptun-kód:

Bíráló neve:.....

Bíráló munkahelye:.....

Záróvizsgán bemutatandó portfólió értékelése

Szempontok		Értékelés (1-5pont)
Formai elemek	Rendezettség	
	Áttekinthetőség	
Hospitálás	Hospitálási jegyzőkönyvek szakszerűsége (pl. használt-e szempontokat a jelölt, strukturált módon történt-e a rögzítés)	
	Reflexiók, értékelések	
Szaktárgyi óravázlat, órátartás	Szakszerűség (pl. a tanóra felépítése, szaktárgyi tartalmi és módszertani helytállóság)	
	Kidolgozottság (pl. megfelelő-e a részletezettség, csatolta-e a tanulói feladatokat, szemléltetőanyagokat)	
	Módszertani felkészültség (pl. megfelelő-e a tanórai munkaformák, módszerek, taneszközök megválasztása)	
	A tanórákat követő megbeszélések feljegyzések	
Gyakorlati tapasztalatok	A tapasztalatok értékelése, önértékelés, önkritika	
	A jövőre vonatkozó elképzelések, az önfejlesztés irányai	
Összesen(50)		
Szöveges értékelés:		
Kérdés:		

44-50 jeles

37-43 jó

30-36 közepes

23-29 elégséges

0-22 elégtelen

Dátum:

.....
iskolai mentor/gyakorlóhelyi konzulens

3. sz. melléklet

A záróvizsgán bemutatandó portfóliókészítéssel kapcsolatos kötelezettségek

Tevékenységek	Dokumentum ¹⁰	Teljesítés
I.) szaktárgy/tanegység/modul tanításával kapcsolatos tevékenységek		
mérnök-tanári vagy közgazdász-tanári szakképzettségnek megfelelő szaktárgyi tanítás/foglalkozás	Tematikus terv, tanóratervek	1 tematikus terv megtartott szaktárgyi órák óraterve önelemzések
hospitálás az iskolai mentor óráin és más szakórákon	Hospitálási jegyzőkönyvek	hospitálások jegyzőkönyve
felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés, önértékelés, a tanárjelölt egyéni fejlesztési szükségleteinek megfelelő iskolai mentori megbeszélés	(Ön)reflektív értékelés	megbeszélések feljegyzései önelemzések
tanítási órán kívüli, de a szaktárgy/tanegység/modul tanításához szorosan kapcsolódó iskolai feladatok ellátása (pl. korrepetálás, szakkör, projektmunka segítése, tehetséggondozás, SNI, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése)	Munkaterv, beszámoló	teljesített feladatok feljegyzései tapasztalatok feljegyzései önelemzések
szaktárgyi oktatómunkát segítő pedagógiai tevékenységek és szolgáltatások rendszerének megismerése (pl. ellenőrző feladatok összeállítása, szemléltető anyagok készítése, gyűjtése, internetes források feltárása, stb.)	Feljegyzések, dokumentumok, internetes források	
II.) szaktárgy/tanegység/modul tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek		
hospitálás nem szaktárgyi órán	Hospitálási jegyzőkönyvek	hospitálások jegyzőkönyvei
osztályfőnöki jellegű tevékenységek	Feljegyzések, dokumentumok	megfigyelések, tapasztalatok feljegyzései önelemzések
iskolai rendezvényen való részvétel, közreműködés a szervezésben		
egy-egy tanuló életútjának, családi hátterének, iskolai pályájának mélyebb megismerése		
mérés-értékelés, minőségbiztosítás a gyakorlatban (modulvizsga, OKJ vizsga)		
ifjúságvédelem, drogprevenció, mentálhigiéne, iskolai agresszió, konfliktuskezelés helyi gyakorlatának megismerése, SNI, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése		
III.) iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése		
az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás dokumentumainak megismerése	Feljegyzések, dokumentumok	megfigyelések, tapasztalatok feljegyzései önelemzések
az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) szervezeti felépítése, működési rendje (SZMSZ, házirend, stb.)		
az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) pedagógiai programjának, a fejlesztési irányok, pályázatok, a szakmai munka tervezésének az adott tanévre vonatkozó elemei (szakmai munkaközösségi munkaterv, szakmai tanárok továbbképzési terve)		
az intézmény minőségirányítási rendszere		
az iskola, a család és a helyi közösségek kapcsolata, az együttműködés formái (iskolaszék, szülői munkaközösség, gazdálkodó szervezetek, az iskola és a munka világa)		
támogató, segítő rendszerek, az intézmény képzési kínálata (pl. nevelési tanácsadó, pedagógiai és gyermekvédelmi szakszolgálatok, a helyi és regionális szakmai szervezetek iskolával kapcsolatos munkájának, iskolával való együttműködési formáinak megismerése, OKJ képzések, kollégium)		

¹⁰ A dokumentumok elnevezései a szakmai gyakorlati helyi adottságok függvényében eltérőek lehetnek.

4. sz. melléklet

Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat során teljesítendő tevékenységek¹¹

I. A szaktárgy tanításával kapcsolatos tevékenységek

- mérnöktanári vagy közgazdászstanári szakképzettségnek megfelelő szaktárgyi tanítás
- hospitálás az iskolai mentor óráin és más szakórákon
- felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés, önértékelés, a tanárjelölt egyéni fejlesztési szükségleteinek megfelelő iskolai mentori megbeszélés
- tanítási órán kívüli, de a szaktárgy/tanegység/modul tanításához szorosan kapcsolódó iskolai feladatok ellátása (pl. korrepetálás, szakkör, projekt munka segítése, tehetséggondozás, sajátos nevelési igényű tanulókkal, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése)
- szaktárgyi oktatómunkát segítő pedagógiai tevékenységek és szolgáltatások rendszerének megismerése (pl. ellenőrző feladatok összeállítása, szemléltető anyagok készítése, gyűjtése, internetes források feltárása, stb.)

II. A szaktárgy tanításán kívüli tevékenységek

- hospitálás nem szaktárgyi órán
- osztályfőnöki jellegű tevékenységek ellátása
- iskolai rendezvényen való részvétel, illetve közreműködés a szervezésben
- egy-egy tanuló életútjának, családi hátterének, iskolai pályájának mélyebb megismerése
- mérés-értékelés, minőségbiztosítás gyakorlati tapasztalatainak megismerése (pl. modulvizsga, OKJ vizsga)
- ifjúságvédelem, drogpreevenció, mentálhigiéné, iskolai agresszió, konfliktuskezelés helyi gyakorlatának megismerése, sajátos nevelési igényű tanulókkal, hátrányos helyzetű tanulókkal való bánásmód megismerése

III. Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése

- az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás dokumentumainak megismerése
- az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) szervezeti felépítése, működési rendje (SZMSZ, házirend, stb.)
- az iskola (TISZK/felnőttképző intézmény) pedagógiai programjának, a fejlesztési irányok, pályázatok, a szakmai munka tervezésének az adott tanévre vonatkozó elemei (szakmai munkaközösségi munkaterv, szakmai tanárok továbbképzési terve, stb.)
- az intézmény minőségirányítási rendszere
- az iskola, a család és a helyi közösségek kapcsolata, az együttműködés formái (iskolaszék, szülői munkaközösség, gazdálkodó szervezetek, az iskola és a munka világa)
- támogató, segítő rendszerek megismerése (pl. nevelési tanácsadó, pedagógiai-szakmai szakszolgálatok, gyermek és ifjúságvédelmi családsegítő szolgálatok, a helyi és regionális szakmai szervezetek iskolával kapcsolatos munkájának, iskolával való együttműködési formáinak megismerése, kollégium)

¹¹ Készült: Az „Ajánlás a tanári mesterszak összefüggő szakmai gyakorlati félévének tartalmára” Budapest, 2009. szeptember 30. c. anyag alapján

IV. Az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat során teljesített tevékenységek dokumentálása

A tanárjelölt által teljesített tevékenységek dokumentálása portfólió készítéssel történik.

A portfólió készítés funkciója:

- az egyéni összefüggő gyakorlat során végzett tevékenységek, tapasztalatok, megszerzett tudáselemek és az önértékelés dokumentálása
- a tanárjelöltek tanári felkészültségének értékelésének alapjául szolgáló dokumentáció

A hallgató által kiválasztott, adott kompetenciák elérésének adott színvonalát bemutató, illusztráló dokumentumok és az ezekre vonatkozó reflexiók rendezett gyűjteménye az ún. bemutató/bemutatandó portfólió. Ez a portfólió a szakdolgozat részét és a tanári záróvizsga tárgyát képezi.

A **tanárjelölt záróvizsgán bemutatandó portfóliót készít** az alábbiakra vonatkozóan:

- a) szaktárgy/tanegység/modul tanításával kapcsolatos tevékenységek
- b) szaktárgy/tanegység/modul tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek
- c) iskola (TISZK/felnőttképző intézmény), mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése
- d) adatgyűjtések, felmérések

5. sz. melléklet

Hallgatói gyakorlati feladatok – mentori tevékenységek keretrendszere¹²

Szaktárgyi tanítási órákhoz kapcsolódó kötelező tevékenységek

Tevékenységcsoport	Hallgatói feladat	Mentori tevékenység
Ismerkedés a szakképző intézmény programjaival, dokumentumaival	<p>Lehetséges szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanári szakképzettség szempontjából adekvát szakképzések szaktárgyainak megismerése (pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, napló/E-napló) - a szaktárgyi ellenőrzési és értékelési rendszer megismerése (modulrendszerű képzés, OKJ vizsgarendszer) - a tanítandó szaktárgy tananyagának összevetése a helyi tantervvel, a tankönyvvel - a gyakorlati képzés rendszerének megismerése (taniroda, tanműhely, külső gyakorlólhely) - önelemzés 	<ul style="list-style-type: none"> - szaktanári elérhetőség megadása - megbeszélés - megismertetés - információk, források megadása
Hospitálás szaktárgyi órákon	<ul style="list-style-type: none"> - szaktárgyi tanterv, tematikus terv megismerése - adott szaktárgyi órák tananyagának, tanári óratervének megismerése - megfigyelési szempontok megválasztása - megfigyelési tapasztalatok értékelése - jegyzőkönyvek készítése - önelemzés 	<ul style="list-style-type: none"> - megismertetés - megbeszélés
Szaktárgyi órák megtartása	<ul style="list-style-type: none"> - órátartási feladatok megtervezése - óratervek, óravázlatok kidolgozása - tanulói segédanyag, szemléltetőanyag elkészítése (IKT eszközök alkalmazásával) - ellenőrző feladatok/feladatlapok kidolgozása - tanulói teljesítményértékelési szempontok kidolgozása - tanórai adminisztráció teljesítése - önelemzés 	<ul style="list-style-type: none"> - információk, források megadása - ellenőrzés - megbeszélés
Záró-tanítás megtartása	<ul style="list-style-type: none"> - időpont, tanórai téma megtervezése - óraterv, óravázlat kidolgozása - tanórai adminisztráció teljesítése - önelemzés 	<ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatfelvétel az egyetemi képviselővel - információk megadása - megbeszélés

¹² Ez a keretrendszer a 4. sz. mellékletben megtalálható 7., 8., 9. és a 15. sz. dokumentumban meghatározott tevékenységek alapjául szolgál. A hallgatói kötelezettségek a szakképző intézményi adottságok és az egyénre szabott gyakorlati fejlesztési program szerint különbözőek lehetnek.

Szaktárgyi tanítási órákon kívüli kötelező tevékenységek

Tevékenységcsoport	Hallgatói feladat	Mentori tevékenység
Ismerkedés a szakképző intézmény képzési dokumentumaival és adminisztrációs rendszerével	<p>Lehetséges szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prioritások megismerése - ellenőrzési értékelési rendszer megismerése - e-napló megismerése, kezelése, adatok karbantartása - aktuális iskolai adminisztrációba való bekapcsolódás (pl. felvételi, jelentkező tanulók adatai, OKJ/modulvizsga adminisztrálásának megismerése, statisztikák készítése - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - elérhetőség megadása - megbeszélés - megismertetés - iskolai igények felmérése
Ifjúságvédelem, iskolai agresszió	<ul style="list-style-type: none"> - egy problémás tanuló vagy helyzet megismerése - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatfelvétel az ifjúságvédelmi felelőssel vagy az iskolában dolgozó szakemberrel - időszakos megbeszélések
Konfliktuskezelés	<ul style="list-style-type: none"> - valós helyzet elemzése, szituációs feldolgozás (pl. osztályfőnöki óra keretében) - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - kiválasztás segítése - megbeszélés
Drogprevenció, mentálhigiéné	<ul style="list-style-type: none"> - az erre vonatkozó iskolai program megismerése - sajátos nevelési igényű tanulókkal való bánásmód megismerése - konzultáció fejlesztő pedagógusokkal - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - programfelelős, osztályfőnök megkeresése - kapcsolatfelvétel - megbeszélések
Minőségirányítás	<ul style="list-style-type: none"> - minőségirányítási rendszer és az aktuális időszaki feladat megismerése - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatfelvétel - megbeszélés
Tehetséggondozás, felzárkóztatás	<ul style="list-style-type: none"> - az erre vonatkozó iskolai program és az aktuális időszaki feladat megismerése - egy foglalkozás tartása valamely témában - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - kiválasztás segítése - ellenőrzés

Szaktárgyi tanítási órákon kívüli választható tevékenységek

Tevékenységcsoport	Hallgatói feladat	Mentori tevékenység
Osztályfőnöki tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> - egy osztály éves tervének megismerése - az osztályközösség szerveződésének, fejlődésének megismerése - egy óra megtartása - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - osztály kiválasztása - kapcsolatfelvétel
Szakmai munkaközösségi tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> - a működési formák megismerése - egy munkaközösség éves munkatervének megismerése - interjú készítése az egyik szakmai munkaközösség vezetőjével, egy tagjával - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - lehetőségek felmérése - tájékoztatás - kapcsolatfelvétel - beszámoló
Szülők, tanárok találkozása	<ul style="list-style-type: none"> - a találkozási formák megismerése - részvétel szülői értekezleten/fogadóórán - bekapcsolódás egy osztályrendezvénybe - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - információ
Tanórán kívüli mérés és értékelés	<ul style="list-style-type: none"> - versenydolgozatok javítása - háziverseny szervezése - részvétel mérés/ellenőrzés előkészítésében - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - lehetőségek felmérése - tájékoztatás
Diák-önkormányzati események	<ul style="list-style-type: none"> - új évfolyamok fogadása - végzős bál - DÖK munkájának megismerése - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - DÖK-ös kapcsolatfelvétel - megbeszélések
Szabadidős tevékenység (iskolán kívül/belül)	<ul style="list-style-type: none"> - tevékenységformák megismerése - szakmai napokon való részvétel szervezése - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - információ - kiválasztás segítése - megbeszélés
Iskolai ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> - az erre vonatkozó iskolai program és az aktuális időszaki feladat megismerése - egy konkrét rendezvényen való részvétel - a szervezésbe való bekapcsolódás - önértékelés 	<ul style="list-style-type: none"> - kapcsolatfelvétel - beszámoló

Az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése

Tevékenységszoport	Hallgatói feladat	Mentori tevékenység
Jogszabályi háttér, helyi szabályzatok megismerése	<ul style="list-style-type: none">- szabályozási környezet megismerése- jogszabályok beazonosítása- helyi szabályzatok számbavétele- interjú szakmai munkaközösség vezetővel- tapasztalatok feljegyzése- önértékelés	<ul style="list-style-type: none">- lehetőségek felmérése- tájékoztatás- információ- kiválasztás segítése- kapcsolatfelvétel- megbeszélés- beszámoló
TISZK – küldő/fogadó iskola helyzetének feltárása	<ul style="list-style-type: none">- interjú iskolavezetővel- helyzetkép bemutatása- önértékelés	
Pedagógiai szolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltató intézet tevékenysége	<ul style="list-style-type: none">- regionális lehetőségek számba vétele- interjú szolgáltató szakemberrel- tapasztalatok feljegyzése- önértékelés	
Minőségirányítás, mérés/értékelés rendszerének megismerése	<ul style="list-style-type: none">- interjú minőségirányi vezetővel- tapasztalatok feljegyzése- önértékelés	
Családsegítő és gyermekjóléti intézmény működésének megismerése	<ul style="list-style-type: none">- regionális lehetőségek számba vétele- interjú szolgáltató szakemberrel- tapasztalatok feljegyzése- önértékelés	
Kollégium, diákotthon működésének megismerése		
Adatgyűjtések, elemzések	<ul style="list-style-type: none">- szociológiai felmérések, tanulói attitűdvizsgálatok, egyéb felmérések számbavétele- tapasztalatok feljegyzése- önértékelés	